

Hankkeen suunnitteluvaiheessa keskeisiksi kohderyhmiksi oli tunnistettu 1) Nuoret tai nuoret aikuiset, joilla on mielenterveys- tai päihdehäiriö tai riski häiriöille, 2) Pitkäaikaissairaat ja 3) Ikääntyneet ja omaishoitajat. Hankkeen ensimmäisessä tunnistettiin tarve selvittää ja vahvistaa nykytilakuvausten avulla, että hanke kohdentuu niihin heikossa ja haavoittuvassa asemassa oleviin asiakas- tai potilasryhmiin, joiden hoito- ja palvelukokonaisuuksiin alueella on suurin kehittämistarve suhteessa hoidon saatavuuteen, yhdenvertaisen palvelun saamiseen, hoidon jatkuvuuteen. Hyvinvointialueen alkaessa ja kahden sairaanhoitopiirien yhdistämisen yhteydessä tunnistettiin tarve selvittää, millaisia digitaalisia palveluita alueella on käytössä, millaisia odotuksia ja tarpeita asiakkailla ja ammattilaisilla on ja mitä palveluja on mahdollista ja kannattaa laajentaa hyvinvointialueen laajuiseksi. Strategisten tavoitteiden mukaisesti asiakaslähtöisyys, sujuvat palvelut ja digitaalisten palvelujen kehittäminen olivat hankkeen ensimmäisen vaiheen keskeisiä teemoja. Näiden lisäksi huomioitiin ammattilaisten työhyvinvointi sujuvoittamalla myös ammattilaiset työtä ja tietotarpeita.

Tavoitteet
1. Saada ja selvittää kokonaiskuva alueen väestöstä ja palvelutarpeesta. 2. Saada vahvistus hankkeen kohdistuksesta alueen väestön kannalta, oikein kohdennettuihin kohderyhmiin. 3. Selvittää nykyisten digitaalisten ratkaisujen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä käytettävyyttä ammattilaisille ja alueen väestölle yhteistyössä investointi 4 kanssa. 4. Selvittää alustavasti valittujen kohderyhmien kohdalla mitä digitaalisia palveluja kannattaa vahvistaa, mistä luopua ja mitä palveluita lisätä yhteistyössä investointi 4 kanssa. 5. Selvittää ja pilotoida alustavasti valittujen kohderyhmien erilaisia etäpalveluratkaisuja yhteistyössä investointi 4 kanssa. 6. Laajentaa alueella jo olevia digitaalisia palveluja 7. Selvittää, millaisella palvelutuotannon edellytyksillä, henkilöstörakenteella ja osaamisella alustavasti valittujen kohderyhmien palvelutarpeeseen voitaisiin vastata parhaiten yhteistyössä investointi 4 kanssa. 8. Purkaa syntynyttä hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelkaa 9. Integroida hanke osaksi palvelutuotantoa 10. Laatia tarkempi toimenpidesuunnitelma vuosille 2023-2025

Tuotokset

1-2. Tehty selvitys vahvisti kohderyhmien valinnan. Nuorten ja nuorten aikuisten palvelujen toiminnassa yhtenäistämiselle on tarve ja sitä kautta on mahdollista luoda sujuvuutta ja tehostaa palveluita. Palvelujen saatavuus vaihtelee hyvinvointialueen sisällä ja palvelujen tuotantotavat ja esim. henkilöstörakenteet osin eroavat toisistaan. Pitkäaikaissairaiden palveluissa niin ikään on eroavaisuuksia kahden entisen sairaanhoitopiirin ja kunnan palvelujen välillä. Moniammatillisen ja poikkihallinnollisten palvelujen kehittäminen on tarpeen. Digitaalisia palveluita on kokeiltu pistemäisinä ratkaisuinä, jotka ovat vaatineet henkilöstöltä useiden sovellusten hallintaa. Erilaisten palvelujen kokoaminen digitaalisen sote-keskuksen alle nähtiin tarpeellisenä, jotta palvelujen saatavuus, yhdenvertaisuus ja jatkuvuus voidaan alueella turvata. Ikääntyvien palveluissa Tuotoksena hankkeen 1. vaiheessa tehtiin selvitys ja prosessi- ja arkkitehtuurikuvaukset etäpalveluista hyvinvointialueella ja luotiin läpileikkaava suunnitelma ikääntyneiden etäpalveluiden tarjoamiselle ja tuottamiselle.

3.-5. Digitaalisia palveluja koskeva selvitys osoitti, että Etelä-Savossa sähköisen asiainnin määrä on vähäistä ja toistaiseksi painopiste on ollut digitaalisissa etävastaanottopalveluissa sekä chat-ratkaisuissa. Sosiaalipalvelujen digitaalisten palvelujen kehittäminen ja tuottaminen on ollut vähäisempää. Digitaalisen sote-keskuksen suunnitelma valmistui selvitysten pohjalta. Alueella on kehitetty digitaalisia palveluita, mutta eri alueilla oli käytössä useita erilaisia asiointijärjestelmiä ja yhteinen digitaalinen palvelualusta on puutteellinen. Asiakaskokemus digitaalisten palvelujen käytöstä osoitti, että alueella tulee kehittää asiakaskokemuksen ja asiakaspalautteen keräämistä ja hyödyntämistä digitaalisten palvelujen kehittämisessä. Alle puolet alueen asukkaista koki, että sähköisten palvelujen käyttö on auttanut oman terveyden ja hyvinvoinnin hoidossa. Alueella tarvitaan sekä asiakkaiden että ammattilaisten osaamisen kehittämistä ja kouluttamista uusien palvelujen sekä toimintamallien kehittämisessä.

6. Suunnitellut palvelujen laajennukset:
Oma-olopalvelun ja 11 oirearvion laajennus ja käyttöönotto toteutettiin entisen Essoten 1.9.2022 ja Pieksämäen alueille 1.1.2023. RRP:ssä toteutui tekninen laajennus, oirearvioiden toimintamallia kehitettiin Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeessa. Laaturekisterien tekninen laajennus ja laadittiin tarkempi toimenpidesuunnitelma laaturekisterien jalkauttamiselle
Digitaalisen asiointialustan laajennus toteutettu käyttövalmiuteen 1.1.2023 alkaen
Toteutettiin arvio chat- ja chatbot-kokonaisuuksien sekä digitaalisten hoito- ja asiointipolkujen integroimisesta käytössä olevaan alustaan sekä pilotoitiin pitkäaikaissairauksien etämittaamisen mahdollisuuksia - Arviointi osoitti, että nykyinen digitaalisen sote-keskuksen alusta ei mahdollista riittäviä teknisiä laajennuksia, joita ammattilaisilta ja asiakkailta nousi hankkeen aikana esiin sujuvan asiainnin, palvelujen ja työnhallinnan tarpeisiin.

7. Henkilöstörakenteen, osaamisen ja asiakkaiden palvelutarpeen aluetasoinen selvittäminen jäi toteutumatta, koska tehdyn selvityksen mukaan alueen palvelutuotantomallit, resurssointi ja alueilta saatava tieto eivät ole kaikilta osin keskenään vertailukelpoisia ja vertailu osoittautui haastavaksi. Kehittämisen ja palvelujen saatavuuden parantamisen ohella palvelutuotannossa tarvitaan alueellista yhtenäistämistä ja toisaalta palvelurakenteen uudistamista sekä tiedolla johtamisen yhtenäistämistä ja ratkaisuja, jotta alueellinen vertailu ja asiakkaan näkökulmasta yhdenvertainen palvelu on mahdollista toteuttaa.

8. Suunniteltu hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelan purkamiseen suunniteltu resurssointi ja toiminta ei ollut mahdollista toteuttaa. Yhtenä vaikuttavana tekijänä oli Covid19-pandemia, joka saavutti Etelä-Savon hyvinvointialueen vuodenvaihteessa 2021-2022

9. Hankkeen integrointi palvelutuotantoon aloitettiin ja integrointi jatkui seuraavan hankekauden suunnitelman viimeistelyn aikana.

10. Laadittiin toimenpidesuunnitelma seuraavalle hankekaudelle 2023-2025

Hankkeen aikana saatiin ymmärrys väestön ja valittujen kohderyhmien nykytilanteesta sekä vahvistus hankkeen kohdistuksesta alueen väestön kannalta, oikein kohdennettuihin kohderyhmiin, joiden hoidon saatavuudessa ja jatkuvuudessa on ollut aikaisemmin haasteita. Digitaalisen sote-keskuksen palvelujen ja sisältösuunnitelma tarkentui nykytilaselvityksen ja digitaalisten palvelujen selvityksen myötä. Lisäksi opittiin digitaalisen sote-keskuksen toteuttamiseen vaadittavista digitaalisista ratkaisuista kohdistuen valittuihin kohderyhmiin. Pilotointien (sydämenvajaatoiminta-, astma- ja antikoagulaatiohoito-potilaiden etämittaus) avulla saatiin tietoa erilaisten etäpalveluratkaisujen hyödyistä digitaalisessa sote-keskuksessa. Osa piloteista on vielä käynnissä. Digitaalisten palvelujen pilotoinneista on saatu rohkaisevia tuloksia, joskin muuttuva tietojärjestelmäympäristö edellyttää kokonaisarkkitehtuurisia valintoja.

Riippuvuudet

Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä Etelä-Savon hyvinvointialueen valmistelun sekä meneillä olevien muiden hankkeiden kanssa (Tulevaisuuden sote-keskus-hanke, Tulevaisuus kotona-hanke, Ikääntyvien tilannekuvahanke, Nuorten psyko-sosiaaliset menetelmät-hanke, Aikuisten psyko-sosiaaliset menetelmät-hanke). Näin vältettiin hankkeiden toteutuksen osalta päällekkäinen työ ja hyödynnettiin jo olemassa olevaa tietoa ja kokemusta.
